

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Przedmioty – podstawy przedsiębiorczości i geografia

Temat: „Euro” – waluta wspólnej Europy

CELE LEKCJI:

Ogólny:

- poznanie waluty euro.

Szczegółowe:

- uczeń zna historię wprowadzenia euro,
- wie, co to są zasady konwergencji,
- dokonuje przeliczeń walut narodowych na euro,
- zna ogólną charakterystykę kontraktu terminowego
- zna nominały euro,
- zna kraje, które przystąpiły do strefy euro.

METODY PRACY:

- wykład,
- ćwiczenia,
- pokaz,
- dyskusja

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- plakat ze wzorami walut lub monety i banknoty euro,
- diagram

CZAS: 45 minut

TOK LEKCJI:

1. Mini wykład o utworzeniu waluty euro, kryteriach konwergencji i strefie euro.

Decyzja o utworzeniu wspólnej waluty Unii Europejskiej zapadła w ramach traktatu z Maastricht. Jednak na skutek porażki Unii Monetarnej zwanej popularnie węzłem walutowym wprowadzenie wspólnej waluty zostało znacznie opóźnione. Dopiero utworzenie Europejskiego Banku Centralnego i systemu Eurosystem, będące skutkiem traktatu z Amsterdamu doprowadziło do faktycznego wdrożenia tej waluty.

Znakiem graficznym euro jest grecka litera epsilon przecięta dwiema równoległymi liniami. Symbolizuje ona korzenie cywilizacji europejskiej, próby zintegrowania naszego kontynentu i zapewnienia stabilizacji wewnętrznej. Niektórzy dopatrują się również w symbolu euro wyzwania dla dolara amerykańskiego, dla którego charakterystyczną cechą są dwie pionowe linie.

Kryteria konwergencji (kryteria zbieżności, kryteria z Maastricht) - są to ustalone w Traktacie o Unii Europejskiej wskaźniki ekonomiczne i zasady, jakie powinna spełniać polityka gospodarcza danego państwa, które aspiruje do członkostwa w Unii Gospodarczo-Walutowej (UGW) i tym samym do strefy euro. Aby móc uczestniczyć w trzeciej fazie UGW i tym samym wprowadzić w swojej narodowej gospodarce euro jako powszechny środek pieniężny, dane państwo musi spełnić 5 warunków ustalonych w protokole do traktatu z Maastricht:

- średnią stopę inflacji w ciągu roku poprzedzającego akcesję do UGW nie wyższą niż 1,5 punktu procentowego od pułapu wyznaczonego przez średni poziom inflacji obliczony dla trzech państw o najniższej inflacji w Unii Europejskiej,
- średnią nominalną długoterminową stopę procentową nie wyższą niż 2 punkty procentowe od poziomu wyznaczonego przez średni poziom odpowiednich stóp procentowych w trzech krajach o najniższych długoterminowych stopach procentowych w Unii Europejskiej,
- stabilny kurs walutowy w ciągu dwóch lat poprzedzających akcesję kraju do UGW - oznacza to udział w mechanizmie kursowym Europejskiego Systemu Walutowego; dokładniej, dany kraj powinien przestrzegać normalnego przedziału wahań (+/- 15%) swojej waluty w ramach ogólnounijnego systemu ERM II, nie może również w tym czasie dokonać samodzielnej rewaluacji bądź dewaluacji własnej waluty wobec waluty innego kraju Unii Europejskiej,
- deficyt budżetowy mierzony w roku poprzedzającym ocenę w cenach rynkowych nieprzekraczający 3% PKB danego kraju,
- dług publiczny w roku poprzedzającym ocenę nieprzekraczający 60% PKB danego kraju.

Warunkiem udziału w UGW jest również niezależność banku centralnego.

Źródło: "http://pl.wikipedia.org/wiki/Kryteria_konwergencji"

2. Nominały euro i eurocentów

- pokaz i omówienie nominałów:

			
banknot 5 EUR z przodu	banknot 5 EUR z tyłu	banknot 10 EUR z przodu	banknot 10 EUR z tyłu
			
banknot 20 EUR z przodu	banknot 20 EUR z tyłu	banknot 50 EUR z przodu	banknot 50 EUR z tyłu
			
banknot 100 EUR z przodu	banknot 100 EUR z tyłu	banknot 200 EUR z przodu	banknot 200 EUR z tyłu
			
banknot 500 EUR z przodu	banknot 500 EUR z tyłu		

Euro	Eurocenty
1 euro (<i>moneta</i>)	1 cent (<i>moneta</i>)
2 euro (<i>moneta</i>)	2 centy (<i>moneta</i>)
5 euro	5 centów (<i>moneta</i>)
10 euro	10 centów (<i>moneta</i>)
20 euro	20 centów (<i>moneta</i>)
50 euro	50 centów (<i>moneta</i>)
100 euro	
200 euro	
500 euro	

3. Przeliczanie walut z uwzględnieniem waluty polskiej -ćwiczenia. (Uwaga! Przelicznik musi odpowiadać rzeczywistym relacjom)

a) *przeliczanie waluty krajowej na walutę obcą*

suma w walucie krajowej/kurs w walucie krajowej = suma waluty obcej

Przykład 1.

Hodowca pieczarek sprzedał je kontrahentowi z Austrii za 15733 zł. Oblicz ile zapłaci zagraniczny kupiec w euro przy kursie 1 EUR = 3,39 zł

odp. $15\,733\text{ zł} / 3,39\text{ zł} = 4641\text{ EUR}$

b) *przeliczanie waluty obcej na walutę krajową*

suma waluty obcej * kurs w walucie krajowej = suma w walucie krajowej

Przykład 2.

Pan Janek kupił w jednym z krajów Unii Europejskiej samochód za 3400 EUR. Ile wynosi wartość auta w walucie polskiej przy kursie 3,39/1 EUR

odp. $3400\text{ EUR} * 3.39\text{ zł} = 11\,526\text{ zł}$

4. Charakterystyka kontraktów terminowych

Kontrakt terminowy jest umową pomiędzy dwiema stronami, z których jedna zobowiązuje się do nabycia a druga do sprzedaży w ściśle określonym, przyszłym terminie po ściśle określonej w momencie zawarcia transakcji cenie, określonej ilości instrumentu bazowego lub dokonania równoważnego rozliczenia finansowego.

Nabywca kontraktu otwierając **pozycję długą** (kupując kontrakt), zobowiązuje się i jednocześnie nabywa prawo do odebrania, kupienia, w przyszłości określonej ilości instrumentu bazowego po określonej cenie. Nabycie kontraktu stanowi więc zobowiązanie się do określonego działania w przyszłości. Nabywca kontraktu liczy, iż cena instrumentu bazowego w przyszłości będzie wyższa, od tej po jakiej zobowiązał się go odebrać, nabywając kontrakt terminowy i zrealizuje zysk wynikający z różnicy między ceną instrumentu bazowego w dniu wykonania kontraktu a ceną zadeklarowaną w kontrakcie. Nabywca kontraktu będzie miał bowiem prawo i obowiązek kupienia instrumentu bazowego po określonej cenie w dniu wygaśnięcia kontraktu. Jeżeli więc cena na rynku kasowym będzie wyższa, niż ta po jakiej inwestor zobowiązał się kupić instrument nabywając kontrakt, to w dniu wygaśnięcia kontraktu będzie mógł nabyć instrument bazowy po cenie niższej wynikającej z kontraktu i sprzedać drożej na rynku kasowym realizując zysk. Jeżeli zaś cena na rynku kasowym będzie niższa od ustalonej w kontrakcie wówczas posiadacz długiej pozycji poniesie stratę.

Przykład I

Załóżmy, że inwestor kupuje kontrakt terminowy na określony instrument (akcje, obligacje, indeks itd.) po kursie 150 i wartości 15000 (np. zobowiązuje się do odebrania w określonym terminie 100 akcji po cenie 150).

Jeżeli kurs instrumentu bazowego (w tym wypadku akcji), w dniu wykonania kontraktu, ustali się na poziomie 170 to nabywca kontraktu zrealizuje zysk w wysokości:

$$(170 - 150) \times 100 = 2000$$

kurs kasowy kurs zadeklarowany w kontrakcie ilość akcji zysk

Nabywca kontraktu może kupić instrument bazowy po cenie 150, w ramach wzajemnych zobowiązań wynikających z transakcji terminowej i sprzedać natychmiast po 170.

Przykład II

Załóżmy, że inwestor kupuje kontrakt terminowy na określony instrument bazowy po kursie 150 i wartości 15000 (np. zobowiązuje się do odebrania, kupienia w określonym terminie 100 akcji po cenie 150). Jeżeli kurs instrumentu bazowego, wbrew oczekiwaniom inwestora, ustali się, w dniu wykonania kontraktu, na niższym poziomie od zadeklarowanego w kontrakcie np. 130 to poniesie on stratę w wysokości

$$(130 - 150) \times 100 = -2000$$

kurs kasowy kurs zadeklarowany w kontrakcie ilość akcji strata

Nabywca kontraktu obowiązany jest nabyć instrument bazowy po kursie 150, wykonując swoje zobowiązanie wynikające z zawarcia transakcji na rynku kontraktów terminowych, a może go odsprzedać na rynku kasowym po 130.

5. Podsumowanie – wykreślenie poziomo z diagramu nazwy państw należących do strefy euro

O	N	E	I	E	K	L	O	P	R	M	W	C	U	Y
H	A	I	S	R	Z	P	I	A	A	N	H	I	A	O
K	O	L	I	U	R	L	S	T	A	Y	N	D	C	I
P	U	F	Y	R	A	B	N	G	C	U	J	T	R	A
B	U	L	Y	E	L	F	I	G	I	A	T	F	G	M
J	H	F	O	G	R	L	A	N	Z	M	D	H	I	A
L	U	M	K	Y	S	E	F	M	K	B	Y	U	R	G
U	G	F	Y	I	N	D	L	C	A	N	D	I	J	A
P	N	O	R	M	T	U	O	G	A	I	L	I	A	L
L	W	I	Ł	U	O	B	C	J	H	E	Y	L	I	Y
A	L	T	U	H	S	E	L	T	Y	R	I	O	A	F
K	A	S	R	Ł	O	C	W	A	P	C	A	J	A	R
C	E	T	Y	Y	U	O	A	P	R	U	F	G	E	K
J	H	N	M	E	T	A	L	L	U	T	O	A	G	B
F	G	Y	R	U	S	G	E	R	Y	E	C	J	O	A

6. Praca domowa – zaznaczenie na mapie Europy państw strefy euro.

Opracowanie:
Przemysław Ziółkowski